

"İlham Əliyev 44 gündə elə bir film çəkdi ki..."

Uzaq yolun yorğun yolçusuna bənzəyirdi...

Sanki çiyini üstədən geri-yə baxıb özü ilə danışmış kimi, keçdiyi yolun hesabətini verirdi...

"Gözü tox adamam.

Heç vaxt var-dövlət toplamaq barədə düşünməmişəm. Şöhrət dalmıca qaçmamışam. Daha çox insanların, cəmiyyətin mənə olan münasibəti haqqında fikirləşmişəm. Nəvələrim, nəticələrim var. Elə yaşamaq istəmişəm ki, adım çəkildə doğmalarım, yaxınlarım mənə görə utanmasınlar...

İlk mükafatın sevinci...

Həyatda ilk uğurunu xatırlayan O.Mirqasımov dedi: "Birinci filmimi Moskvada Ümumittifaq Kinematografiya İnstitutunda oxuyanda çəkmişdim. Kiçik bir film idi. Ssenarisini də özüm yazmışdım. Rejissoru da, operatoru da özüm idim.

Hər il bizim institutda kino-festival keçirilirdi. Bu filmim ustadım tərəfindən festivala təqdim olundu və festivalın birinci mükafatına "Qran-pri"yə layiq görüldüm. Bu, ilk mükafatım idi. İnanın ki, bu uğuru öz adıma yazmadım. İki il idi orada oxuyurdum. Çalışmışdım sübut edim ki, mən onlardan geridə qalmayacağam. Halbuki ora Moskva idi. O zaman həmin institutda çox məşhur rus kinematografçılarının övladları, dünyanın hər yerindən gəlmiş insanlar oxuyurdu. Bir sözlə, çox ciddi, çox həssas bir təbəqə var idi. Bilirdim ki, mən azərbaycanlıyam, mükafat almağım çətinidir. Mükafatı alanda dedim, Allah sənə çox şükür ki, bir belə insanın içində bu mükafatı alan azərbaycanlı oldum. Bu uğurum mənə inam verdi. Mənə olan münasibət tam dəyişdi. Yalnız ermənilərin qısqançlığını görməmək mümkün deyildi".

"Ssenarilərimə filmlər çəkilməsə də, yaradıcılığımın qalmamışam"

81 yaşlı görkəmli rejissor ömrünü can-başla Azərbaycan kinematografiyasına həsr etdiyini söylədi: "O illərdə kino haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul edildi. Bildirirəm ki, Rusiyadan sonra bu qanun ilk dəfə bizdə qəbul olundu. Ölkəmizdə çəkilən filmlərin həradə saxlanması məsələsi ciddi problem kimi hamını düşündürdü. Ulu Öndərin birbaşa himayəsi ilə biz bu məsələni də birdəfəlik həll etdik. Dövlət Film Fondu yarandı.

İngiltərədə Azərbaycan kinematografiyası haqqında konfrans keçirdik. Fransa və İsveçrəyə səfərlər etdik. Bu səfərlərin nəticəsi olaraq 13 filmimiz Fransada nümayiş etdirildi. Kinonəşnas Rəhman Bədəlovla birlikdə Amerikanın Dayton Universitetinə gedib orada çıxış etdik. Klassik filmlərimiz nümayiş olundu. Əslində, bu, mümkün olmayan bir işi idi... Amma biz bunu edirdik. O illərdə Türkiyə ilə kino sahəsində çox sıx əlaqə yarada bildik. Sonra təsərrüfat hesablı "Azər-kino" video yaradıldı, ora rəhbər təyin edildim. Maddi vəsait olmadığı üçün 4 il idi kino çəkilmirdi. İşçilər maaş ala bilmədiklərinə görə çıxıb getmişdilər. Kinostudiyada yalnız mühafizəçilər qalmışdılar.

Sənətdə öz sözümlü demişəm. Son zamanlar da bekar durmayıb bir neçə əsər yazıb təqdim etdim. Amma geri qaytarıldı. Heç ruhdan düşmədim. Onları çevirib povest şəklinə saldım. Təbii ki bu maddi cəhətdən mənə üçün uğursuzluqdur. Film çox qazanc gətirir. Heç iddialı adam da deyiləm. Kinoda olan vəziyyəti obyektiv qiymətləndirirəm. Həm də xarakter etibarlı ilə elə adam deyiləm ki, "mən, mən" deyəm. Və ya gedib kimlərsə qarşısını döyüb saatlarla qarının ağzında dayanıb gözləyəm. O xasiyyət mənə yoxdur".

Ümidverici gənclik yetişir

"Həyatın gözəlliyi ondadır ki, rəngarəngdir, berrəngli deyil, - dedi müsahibimiz. Gənclərimiz də həyatın özü kimidir. Bəri başdan söyləyim ki, bizlərin etmədiklərini gənclərimiz etdi. Onlar Zəfərimizin qəhrəmanlarıdır..."

Amma sənətə gələn bəzi gənclərimizi başa düşməkdə çətinlik çəkirəm. Bəlkə də bu, mənə fikrimin həmişə keçmişə köklənməsinin nəticəsidir. Mənə elə gəlir ki, gənclərimiz eqoist bir məntiqlə yaşayırlar. Yalnız "mən, mən" deyirlər. Təbii ki, bu sözləri bütün gənclərə şamil etmək olmaz. Kino sənəti ilə məşğul olmaq istəyən gənclərimizin arasında ona çox ciddi yanaşanlar, iş görmək istəyənlər də az deyil. Sevindiricidir ki, milli, pozitiv düşüncəli bir gənclik yetişir".

Qərb planetdə yaşayan insanları öz qəlibinə salmağa çalışır

"Xalqımız çox həssasdır. Ağı qaradan seçməyi bacarır. Səmimiyyət olmadan görülən işdən keyfiyyət gözləmək olmaz, - dedi ustad sənətkar. Şübhəsiz ki, pozitiv dönüş qabaqdadır. Bu gün televizorda gördüyümüz, komik deməzdim, arsız-arsız qurulan tamaşalar, millətdə əhvali-ruhiyyə yaratmır. Onlar bu ucuz oyunbazlıqları ilə insanların zəif damarlarından tutub qarmağa salmağa çalışırlar. Bu təsadüfi deyil. Bəlkə də qəsdən edirlər və bu işi gördürənlər var.

Ad çəkməyəcəyəm. Mənim bir tərbiyəli və uğurlu tələbəm olub. Onunla fəxr edirdim. Çox normal insan idi. Onun son filminə necə dözüb baxmışam, buna özüm də təəccüb edirəm. Məsələ belə idi ki, film haqqında öz mövqeyimi bildirməli idim. Ona görə də məcbur idim filmi izləyim. Bir var xırda şeylər, bir də var konseptual fəaliyyət. Qərb istəyir ki, bütün planetdə yaşayan insanları özünün formalaşdırmaq istədiyi bir çərçivəyə salsın. Bunun üçün də böyük pul xərcləyir, filmlər

çəkdirir. İnsanların şüuruna, mənəviyyətinə təsir etmək naminə hər formada istifadə edirlər. Bu yazıqların da, mən onları yazıq hesab edirəm, arzusu, qəsdini bilirsiniz nədir? Qərbin təşkil etdiyi hansısa festivala düşüb mükafat alsınlar. Siz bilirsiniz, belələrinə mükafatlar niyə verilir? Millətin, xalqın mənəviyyətini pozduqları üçün. Əxlaqsızlığı təbliğ edib milli ruhdan kənar dayandıqları üçün. Belə iş görmək olmaz. Şərəfli insanlar yalnız ləyaqətli iş görüb mükafat ala bilərlər".

Fikirlərini davam etdirən görkəmli sənət adamı söylədi ki, Kazan şəhərində islam dünyasının birinci film festivalı keçirilirdi: "Orada İngiltərə, Estoniya, Amerika, Hindistan və digər ölkələrdən filmlər nümayiş olunurdu. Bu filmlərdə islami dəyərlər təbliğ edilirdi. Mənim "Ovsunçu" adlı filmim festivalın "Qran-pri"sini aldı. Həmin festivalda digər "Qisas almadan ölmə, keçmişdən məktublar" filmim də rejissor işinə görə birinci mükafata layiq görüldü. Film bir neçə ölkədə Almaniya, İsveç, İsrail, Türkiyədə nümayiş olundu. İtaliyada isə "Göz qabağında şeytan" filmim nümayiş edilib. Festivallara getmək lazımdır. Orada alınan mükafatlar adama çox xoş olur. Amma görək jeton alıb boynundan asmaq xatirinə xəyanət yolu tutmayasan. "Qisas almadan ölmə, keçmişdən məktublar" filmim Gürcüstanda keçirilən "Müqəddəs Andrey" festivalına da dəvət almışdı. Bu çox ciddi bir festival idi. Münsiflər heyətinin sədri boynunda xaç asılmış din xadimi idi. O, özü ağlaya-ağlaya mənə dedi ki, sizin filminiz xristianlığın əsas məsələlərini əks etdirir. Bu mənə verilən çox dəyərli bir mükafat oldu. Onu da deyim ki, o festivala dəvət alanda demişdim ki, mən müsəlmanam. Dedilər ki, yox, biz filmə baxmışıq. Filmə əsas insani dəyərlər yer alıb. Mən də düşünürəm ki, Allah birdir. Halallığa üstünlük verilməlidir".

Ölkəmiz dünya siyasətində öz yerini müəyyənləşdirir

"Gəlin kinonu hələlik qoyaq bir kənara. Əsas odur ki, indi dünya iqtisadi sistemində yerimizi müəyyən etmək mərhələsindəyik. Müvəqqəti olaraq bəlkə nələrisə arxa plana keçirə bilərik. Amma unutmuruq.

Dəfələrlə Qarabağda olmuşam. Orada gedən abadlıq, quruculuq işlərini görüb dövlətimlə qürur duyuram. Tikilən hotellərin, aeroportların səviyyəsini görüb fəxrənlənirəm. Bunu gözü götürməyənlər heç də az deyil. Qarabağ qurulduqca, bərpa olunduqca düşmənlərimiz artır. Dövlətimizə olan təzyiqlər artır. Çox şükür ki, bizim güclü Prezidentimiz var, gecəsini gündüzünə qatıb çalışır.

Şərqi mədəniyyəti, əxlaqı çox yüksəkdir. Dünya bunu bilir. Ona görə də Qərb, Makron kimiləri bunu qəbul edə bilmirlər. Gecələrini gündüzlərinə qatıb ayağımızın altını qazırırlar. Fransanın Parlament Assambleyası əleyhimizə gündə bir məktulura istehsal edir. Azərbaycan dövlətinin bugünkü mövqeyi, qüdrəti, gücü ilə qürur duyuram. Ölkəmizin yürütdüyü siyasətlə fəxr edirəm. Mən Rusiyanın televiziya proqramlarını da diqqətlə izləyirəm. Bizə olan münasibət 180 dərəcə dəyişib. Bu

nəyin hesabına oldu? Prezident İlham Əliyevin apardığı düzgün siyasətin hesabına.

Bilirsiniz, mənəm yadıma nə düşdü? İllər öncə çəkilməmiş bir filmim var. "Gün aydın, mələyim". Film müharibə mövzusunda həsr edilib. Həyat yoldaşı müharibədə həlak olmuş bir şəhid xanımının həyatından bəhs edən bir filmidir.

Filmın sonluğu qələbə, Zəfər paradı ilə bitir. Bu film bizim qələbəmizin illər öncə verilmiş anonsu idi. Mən hələ o zaman inanırdım ki, Prezident İlham Əliyev torpaqlarımızı işğaldan azad edəcək, Bakıda qələbə paradı olacaq...

Mədəniyyət Nazirliyi bu filmi Rusiyada keçirilən festivala göndərmişdi. Film nümayiş olunanda zalda tamaşaçılar "Bravo" deyib qışqırır, filmi alqışlayırdılar. Heç bir filmə belə münasibət yox idi. Onun təqdimatından sonra hamı, hətta münsiflər belə mənə yaxınlaşıb təbrik etdi, film festivalın qalibi olacağını dedilər. Televiziya məndən müsahibə götürmək üçün rəqabət apardırdılar... Həyatımda ilk dəfə idi ki, münsiflərin qərarı olmadan evə zəng edib dedim ki, deyəsən nə isə olacaq. Yəni filmim baş mükafata layiq görülməyə bilər. Filmə olan münasibət elə idi ki, başqa cür düşünmək mümkün deyildi.

Görün bir nə oldu? Zalda üç nəfər erməni də var idi. Onlar ciddi narahatçılıq keçirirdilər. Hətta mənə yaxınlaşıb "Bu, uduzduğunuz müharibənin kompensasiyasıdır?" - deyib rixəndlə soruşdular da. Cavab verdim ki, hansı müharibədə uduzmuşuq? Dedim ki, çox arxayın olmayın. Bu xəmir hələ çox su aparacaq...

Adətən, festivallarda tanınmış bir kinoşünas çıxış edir, sonra nəticələr elan edilir. Aparıcının üzü qızarmışdı. Hiss etdim ki, burada artıq vəziyyət dəyişib. Bizim gözlədiyimizin tam tərsi olacaq.

Öyrəndim ki, film nümayiş olunan zaman ermənilər müxtəlif ünvanlara zəng vuraraq etiraz ediblər ki, azərbaycanlı kinorejissorun ara qızıdır, düşmənçilik hissini gücləndirən filmi nümayiş olunur. Bu film mükafat almasına imkan vermək olmaz. Belə də oldu. Biz o festivaldan tamamilə əliboş qayıtdıq.

Bunu niyə danışdım? Bizə olan münasibət belə idi. İmkan vermədilər ki, müharibə mövzusunda çəkilməmiş bir filmə haqq etdiyi mükafat verilsin.

Görün bir Prezident İlham Əliyev nəyi bacardı. 200 il idi ki, ermənilər ssenari yazırdılar, plan qururdular... Bütün dünya erməniləri müdafiə edirdi. Həmin böyük dövlətlər bircə açıq mətinlə "Torpaqlarımızı ermənilərə verin" demirdi. Bunun olması üçün də utanmadan hər şeyi edirdilər. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin qətiyyəti, cəsarəti, uzaqgörənliyi və sərkərdəliyi ilə düşmənin və havadarlarının planı pozuldu. Azərbaycan suverenliyini və ərazi bütövlüyünü tam bərpa etdi. Cənubi Qafqazı ələ keçirmək üçün illərdir Qarabağda yandırdıqları odun üstünə neft təkən Makron və onun kimiləri indi Qarabağa binoklla baxırlar.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev 44 gündə elə bir möhtəşəm film çəkdi ki, indi bütün dünya ona tamaşa edir".

Elsən QƏNİYEV, "Azərbaycan"